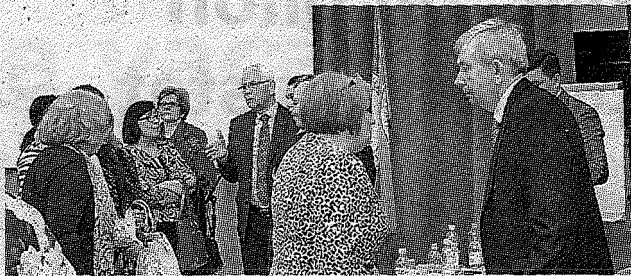

VOCEA POPORULUI

№ 24 (1552)

ZIAR NAȚIONAL

VINERI, 24 Iunie 2022

Finanțarea instituțiilor medicale: >> p.3
lacune legislative și administrative

PUBLICAȚIE PERIODICĂ A CONFEDERAȚIEI
NAȚIONALE A SINDICATELOR DIN MOLDOVA

CFM a achitat toate datoriile >> p.4
și majorează salariile angajaților

Actual

Provocările mișcării sindicale la nivel regional, abordate de PERC

Președintele CNSM, Igor Zubcu, a participat în această săptămână la lucrările celei de-a 18-a ședințe extraordinare a Comitetului Executiv ITUC-PERC, care a avut loc la Bruxelles, Belgia. >> p.2

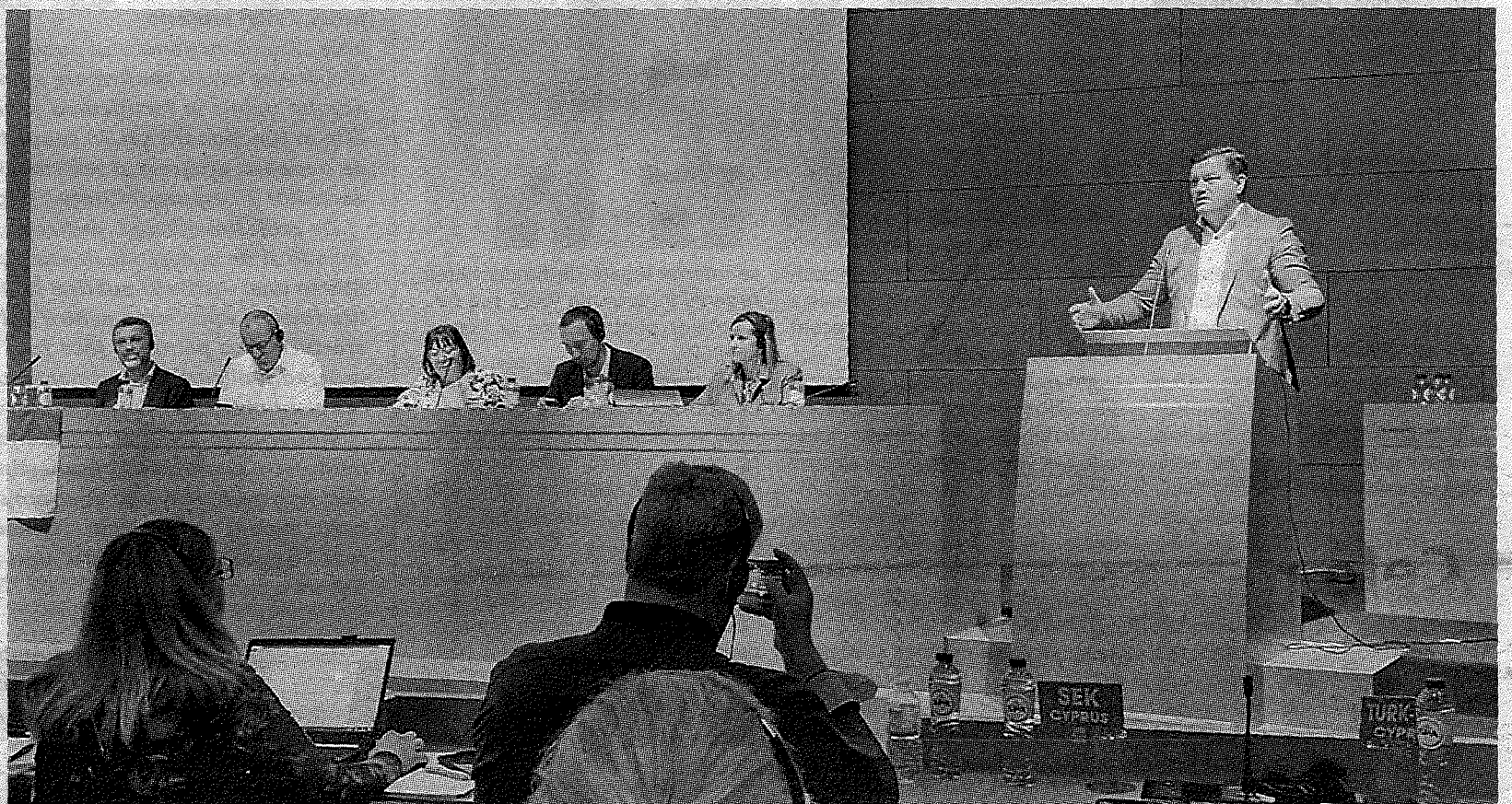
Salariul minim pe țară de 1000 de lei, neconstituțional

Curtea Constituțională a decis: salariul minim lunar nu trebuie să fie mai mic decât minimul de existență pentru o persoană aptă de muncă. >> p.4

Situația refugiaților din Ucraina, analizată cu reprezentanții CNSM

De la începutul războiului în Ucraina și până în prezent, la cele trei sanatorii care se află în gestiunea Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova au trecut pragul peste 27 de mii de refugiați ucraineni. >> p.5

Pe 30 iunie este Ziua concurenței. În ultima sâmbătă a lunii iunie se consemnează Ziua inventatorului și raționalizatorului și Ziua absolventului; în ultima duminică este Ziua portului popular.

Perspectivile de afiliere a CNSM la ETUC au fost discutate la Bruxelles

„Aderarea CNSM la familia sindicatelor europene, la fel de importantă ca și integrarea Republicii Moldova în Uniunea Europeană

Natalia HADĂRCĂ,
n.hadarca@vocea.md

Lumea evoluează în ritm alert și ceea ce ieri părea de domeniul imaginației astăzi devine o realitate intrinsecă. Integrarea economică, politică și, nu în ultimul rând, socială au devenit acțiuni logice, necesare, în pofida pandemiei care a răvășit întreaga lume sau războiului care a devastat țara vecină. Ba mai mult, se pare că acestea au servit drept imbold la coeziune, la solidaritate umană.

Evenimentele care au avut loc în ultimul timp în spațiul european, printre cele mai notorii numărându-se cea de-a 110-a Conferință Internațională a Muncii, de la Geneva (Elveția), și cea de-a 18-a ședință extraordinară a Comitetului Executiv al ITUC-PERC, de la Bruxelles (Belgia), la care au participat liderii CNSM, au demonstrat nu numai atașamentul sindicalistilor noștri la valorile europene, ci și deschiderea organismelor internaționale pentru o conlucrare fructuoasă cu sindicatele din Republica Moldova.

Președintele Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, Igor Zubcu, a rostit miercuri, 22 iunie, un discurs de la tribuna centrală a celei de-a 18-a ședințe extraordinare a Comitetului Executiv al ITUC-PERC (Consiliul Regional Pan-European al Confederației Internaționale a Sindicatelor), care s-a desfășurat săptămâna aceasta la Bruxelles, Belgia.

Domnia sa a vorbit despre importanța afilierii CNSM la Confederația Europeană a Sindicatelor (ETUC), demersurile în acest

sens fiind susținute de conducerea ETUC.

Liderul sindical a precizat că, la ședința Comitetului Confederal al CNSM din 16 iunie curent, președinții centrelor sindicale naționale ramurale au accentuat necesitatea afilierii CNSM la ETUC, organizație care are misiunea de a încuraja unitatea europeană, pacea și stabilitatea, permițând salariaților și familiilor acestora să se bucure de drepturi civile, sociale și de angajare, în conformitate cu standardele europene. >> p.2

ABONEAZĂ-TE la „VOCEA POPORULUI”

Abonament

1 lună - 17,60 lei; 3 luni - 52,80 lei; 6 luni - 105,60 lei.

» ACTIVITATEA SINDICALĂ 2

Reuniune

Provocările mișcării sindicale la nivel regional, abordate de PERC

Președintele Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, Igor Zubcu, a participat în această săptămână la lucrările celei de-a 18-a ședințe extraordinare a Comitetului Executiv ITUC-PERC (Consiliul Regional Pan-European al Confederației Internaționale a Sindicatelor), care a început marți, 21 iunie, la Bruxelles, Belgia.

La deschiderea ședinței au participat Sharan Burrow, secretar general al ITUC, Irakli Petriashvili, președinte PERC, Luca Visentini, secretarul general al Confederației Europene a Sindicatelor, Anton Leppik, secretar executiv al PERC.

Programul celei de-a 18-a ședințe extraordinare a Comitetului Executiv ITUC-PERC a inclus o serie de subiecte ce vizează activitatea, realitățile și perspectivele dezvoltării mișcării sindicale din regiune și, în particular, din sub-regiuni.

Astfel, sindicalistii au abordat mai multe chestiuni importante pentru mișcarea sindicală europeană, precum și evoluțiile mișcării sindicale la nivel global, deciziile Consiliului General al

ITUC și acțiunile ulterioare, rezultatele Conferinței Internaționale a Muncii care s-a desfășurat recent la Geneva, Elveția.

Un subiect aparte în cadrul discuțiilor i-a revenit războiului din Ucraina și consecințelor acestuia. S-a vorbit, în context, despre sprijinul și acțiuni de solidaritate, pace și reconstrucție desfășurate de la începutul războiului de către organizațiile sindicale, inclusiv din Republica Moldova.

Totodată, sindicalistii au discutat despre pregătirea și organizarea lucrărilor Congresului ITUC, care se va desfășura în luna noiembrie anul curent, despre proce-

se interne legate de funcționarea organelor alese ale PERC și a Comitetelor pentru femei și tineret ale PERC.

Reamintim că PERC a fost creat în anul 2007 pentru a uni și mai mult membrii ITUC din regiune, precum și pentru a aborda diverse probleme specifice țărilor din Europa și Asia Centrală. CNSM a devenit membră a Confederației Internaționale a Sindicatelor în anul 2010. ITUC întrunește în rândurile sale 331 de centre sindicale naționale din 163 de țări și regiuni, cu un total de circa 200 de milioane de membri.

sindicat.md

Mesaj de felicitare

Funcționarul public, un pilon important în stat

Stimați Funcționari Publici!

Federația Sindicatelor Angajaților din Serviciile Publice din Republica Moldova Vă felicită cordial cu prilejul zilei profesionale

„Ziua funcționarului public”. Instituirea acestei zile de sărbătoare este o confirmare a importanței rolului funcționarului public în fortificarea țării, fiindcă puterea statului este în funcționarii săi, în capacitatea și aspirația acestora de a realiza progrese și reforme, în aptitudinea de luare a deciziilor și responsabilitate civică.

De profesionalismul, dedicația, competența de care dați dovadă zi de zi depinde în mare parte imaginea și credibilitatea unei instituții publice. În acest sens, îmi exprim grațitudinea și aprecierea pentru entuziasmul, perseverența și efortul depus pentru a face față provocărilor de astăzi în vederea realizării proiectelor importante pentru dezvoltarea comunității și îmbunătățirea vieții cetățenilor.

Transmitem tuturor funcționarilor publici cuvinte de mulțumire și profundă recunoștință pentru activitatea nobile pe care o realizați. Vă urăm sănătate, fericire, să aveți parte numai de realizări frumoase și recunoștința celor care Vă înconjoară, succese mari în împlinirea misiunii de servire a țării noastre!

Cu aleasă considerație,
Vlad CANTÎR, președintele Federației Sindicatelor Angajaților din Serviciile Publice din Republica Moldova

Obiectiv

Perspectivile de afiliere a CNSM la ETUC au fost discutate la Bruxelles

(Continuare din p. 1)

Igor Zubcu a subliniat că afilierea la ETUC este un obiectiv strategic important al CNSM, pentru a promova modelul social european, dialogul social, protecția socială, egalitatea de șanse, locurile de muncă de bună calitate și incluziunea socială, implementarea Directivelor Uniunii Europene, armonizarea legislației naționale cu dreptul Uniunii Europene.

Totodată, la ședința extraordinară a Comitetului Executiv al ITUC-PERC, despre intenția de a se afilia la ETUC au comunicat și sindicalistii din Ucraina. Precizăm că demersurile de afiliere ale sindicatelor din Republica Moldova și Ucraina la ETUC au loc în ajunul Summit-ului Uniunii Europene, care a avut loc în perioada 23-24 iunie. La acest Summit, liderii europeni au discutat despre progresele în ceea ce privește integrarea în UE, provocările generate de agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei, precum și despre acordarea statutului de țară candidată la integrarea în Uniunea Europeană mai multor state din regiune, inclusiv Republica Moldova și Ucraina.

Anterior, la 7 iunie 2022, la Geneva, Elveția, președintele Confederației Naționale

a Sindicatelor din Moldova, Igor Zubcu, a avut o întrevvedere cu Luca Visentini, secretarul general al Confederației Europene a Sindicatelor, în cadrul celei de-a 110-a sesiuni a Conferinței Internaționale a Muncii. Părțile au abordat subiecte de actualitate, printre care situația social-economică din Republica Moldova,

reformele în domeniul protecției sociale, precum și problemele cu care se confruntă salariații, membri de sindicat.

Confederația Europeană a Sindicatelor este principala organizație sindicală care reprezintă lucrătorii la nivel european. În rolul său de partener social european, ETUC coordonează politicile naționale și

sectoriale ale afiliaților săi în chestiuni sociale și economice, în special, în cadrul proceselor instituționale ale UE.

ETUC a fost fondată în anul 1973 și include în componența sa 89 de organizații sindicale, care cuprind peste 45 de milioane de membri de sindicat din 39 de state.

Studiu

Finanțarea instituțiilor medicale: lacune legislative și administrative

În prezent, în Republica Moldova nu există, la nivel național, o viziune clară și o bază de date credibilă cu privire la necesitățile tehnice ale instituțiilor medico-sanitare din țară, nu sunt stabilite prioritățile de dezvoltare a infrastructurii instituțiilor sistemului de sănătate și nu există un plan comprehensiv și integrat pentru dotarea și dezvoltarea acestora.

Este una din concluziile studiului „Finanțarea instituțiilor medicale în Republica Moldova: lacune legislative și administrative”, prezentat în cadrul unui proiect realizat în comun de Fundația „Friedrich Ebert” și Institutul pentru Dezvoltare și Inițiativa Sociale (IDIS) „Viitorul”.

„Nota analitică reprezintă un punct de plecare în dezbaterile publice pe marginea reformelor necesare în acest sector”, au menționat autorii studiului, Rodica Gramma și Ana Niculiță.

Concluziile notei analitice

Mai jos vă prezentăm principalele concluzii ale notei analitice:

*Lacunele și inconsecvența cadrului normativ în vigoare cu privire la administrarea și finanțarea instituțiilor medico-sanitare publice (IMSP) lasă loc de interpretări duale în distribuirea responsabilităților pentru susținerea financiară a IMSP pentru dezvoltarea bazei tehnico-materiale.

*Delegarea responsabilității de dezvoltare a bazei tehnico-materiale a IMSP doar către APL, fără a lua în considerare capacitatea redusă a acestor autorități de a face față necesităților reale ale instituțiilor medicale, se reflectă asupra procesului de asigurare a dreptului populației la servicii medicale de calitate, printr-o discriminare evidentă a cetățenilor în baza locului de reședință.

*În cazul în care fondatorul instituțiilor medico-sanitare publice nu are capacitatea de a susține dezvoltarea bazei tehnico-materiale a acestora, unica posibilitate de a îmbunătăți infrastructura este aplicarea pentru finanțare din fondurile gestionate de CNAM. Datele statistice demonstrează

Foto: Nicu Bînzari

o subfinanțare a acestor fonduri, fapt ce limitează accesul IMSP la posibilitatea de a beneficia de surse pentru dezvoltare.

*Instituțiile medico-sanitare din țară sunt contractate de către CNAM în mod similar, chiar dacă diferă nivelul de dotare și dezvoltare a bazei tehnico-materiale, respectiv, și calitatea serviciilor prestate.

Federația Sindicală „Sănătatea” publică anual Raportul de activitate unde este inclus neapărat și un capitol dedicat finanțării domeniului sănătății.

„Serviciile de sănătate și de îngrijire a sănătății, în raport cu alte servicii, sunt costisitoare și trebuie asigurate de către stat după principiul sustenabilității. Aceste costuri includ, pe de o parte, plățile pentru salariile personalului din instituțiile de sănătate, în raport cu riscul profesional, influența factorilor psihoemoționali asupra sănătății lucrătorului, responsabilitatea și volumul de lucru; iar pe de altă parte, este vorba de plățile pentru medicamente și consumabile, tehnică performantă, investiții capitale, întreținerea infrastructurii și a transportului sanitar”, a menționat Aurel Popovici, președintele Federației Sindicale „Sănătatea” din Moldova.

În anul 2021, unitățile medicale din întreaga țară au avut nevoie de o finanțare importantă pentru a face față situației dificile impuse de pandemia de Covid-19. Astfel, Federația Sindicală „Sănătatea” a continuat să sesizeze și să sensibilizeze organele de stat că sectorul sănătății are nevoie de o finanțare substanțială, întrucât

resursele umane din acest domeniu sunt cel mai mult solicitate, fapt ce determină epuizarea profesională. Respectiv, salarii din sănătate au nevoie de garanții sociale din partea statului, fapt ce se poate realiza doar în condițiile unor finanțări adecvate.

În anul 2021, cei mai mulți bani din Bugetul de Stat au fost pentru următoarele destinații:

- Programe de dezvoltare a ramurii – 1226 mln. lei;
- Întreținerea curentă a instituțiilor – 765,4 mln. lei;
- Proiecte de cercetare, dezvoltare și inovare – 43,1 mln. lei;
- Implementarea proiectului de investiții capitale – 32,3 mln. lei.

Conform politicii de stat, prioritățile de cheltuieli în domeniul sănătății au fost orientate spre: Fortificarea sănătății publice, pentru a asigura îmbunătățirea controlului bolilor transmisibile și netransmisibile; Îmbunătățirea accesului la serviciile comunitare, geriatrie, paliative și de reabilitare; Îmbunătățirea accesului populației la servicii medicale de bază; Motivarea angajaților din sistemul de sănătate, potrivit analizei realizate de FSSM.

Poziția sindicatelor

Și sindicatul a ajuns la concluzia că, în anul 2021, finanțarea domeniului sănătății a avut anumite lacune, asupra cărora Federația Sindicală „Sănătatea” a insistat pe lângă autoritățile statului chiar din momentul elaborării proiectului politicii anuale fiscale, vamale și salariale.

„Obiecțiile privind modul de constituire a surselor financiare necesare și finanțarea ramurii ocrotirii sănătății au fost expuse în avizele Federației la proiectele de decizii elaborate de autorități, precum și în alte solicitări și revendicări înaintate. Suplimentar, pentru îmbunătățirea nivelului de finanțare a sectorului de sănătate, Federația a examinat și a elaborat avize la proiectele de Lege a Bugetului de Stat pentru anul 2021 și de Lege a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pentru anul 2021, înaintând de fiecare dată propuneri concrete de consolidare și sporire a surselor financiare necesare pentru sistemul de sănătate”, a relevat Aurel Popovici.

În mare parte, lacunele privind finanțarea ramurii ocrotirii sănătății se referă la următoarele:

- acumularea dificilă a mijloacelor financiare suficiente pentru sănătate;
- insuficiența resurselor financiare adecvate pentru finanțarea prioritară a unităților medicale;

- existența constrângerilor bugetare; inechități și inegalități în finanțarea instituțiilor medicale; necoresponderea politicilor declarate și a mijloacelor financiare alocate cu prioritățile realizării programelor de dezvoltare și reformare a sectorului sănătății;

- nerespectarea principiului obiectivității și a transparenței în utilizarea mijloacelor financiare;

- finanțarea în mod fragmentar și cu întârziere a instituțiilor medicale.

În pofida acestor deficiențe de finanțare, instituțiile medico-sanitare au asigurat prestarea serviciilor de asistență medicală populației în conformitate cu specificul de activitate prestabilite, fapt care se datorează, în primul rând, angajaților care au activat în aceste condiții dificile chiar cu riscul epuizării profesionale.

Natalia HADĂRCĂ

Ajutor

OMS a donat un nou lot de medicamente pentru refugiații din Ucraina

Organizația Mondială a Sănătății a donat Ministerului Sănătății un nou lot de medicamente, consumabile medicale și dezinfectante pentru gestionarea crizei refugiaților din Ucraina și a celei legate de pandemia Covid-19. Potrivit Ministerului Sănătății, au fost oferite 200 de mii de sticle cu soluție pentru igiena mâinilor, 770 kg de medicamente, consumabile medicale și 900 de fiole de tocilizumab – medicament sub formă de produs injectabil utilizat în tratamentul Covid-19, dar și a artritei reumatoide și juvenile, precum și un kit pentru tratamentul malariei.

Tocilizumab este un medicament biologic cu efect imunopresiv, utilizat în tratamentul maladiilor autoimune

asociate cu inflamații acute, precum artrita reumatoidă și artrita juvenilă. Deoarece SARS-CoV-2 este asociat cu de-reglarea răspunsului imunitar și cu inflamații acute, utilizarea acestui preparat în cazuri severe de Covid-19 a demonstrat efecte pozitive și a fost recomandată folosirea acestuia în tratament. OMS, împreună cu Uniunea Europeană și cu USAID, au contribuit la îmbunătățirea capacităților naționale de laborator, a supravegherii epidemiologice, managementului clinic, prevenirii și controlului infecțiilor în țară. În perioada 2020-2021, OMS, împreună cu partenerii săi, Uniunea Europeană, USAID, guvernele Germaniei, Elveției, Canadei, Norvegiei și Austriei, a procurat echipamente și consumabile medicale în valoare aproximativă de 8,4 milioane de dolari destinate Republicii Moldova.

Progres

CFM a achitat toate datoriile și majorează salariile angajaților

Calea Ferată nu mai are restanțe salariale. 31 mai a fost ziua în care s-au transferat ultimele restanțe pentru munca angajaților care nu și-au primit lefurile pentru lunile precedente. Muncitorii pe care i-am întâlnit ne-au spus că, în prezent, ei lucrează cu mai mult entuziasm, pentru că le-au fost achitate toate restanțele salariale, iar de luna viitoare salariul li se va mări cu peste 80 la sută.

„Ne-a bucurat mult această noutate, pentru că a fost una așteptată. Odată cu instalarea noii conduceri, situația s-a îmbunătățit. Ni s-au achitat salariile restante. Mai avem probleme cu mecanizarea, cu tehnica, aceasta fiind de mână a doua, dar menținem siguranța transportului și putem spune cu certitudine că este bine. Sunt unele greutăți, dar, comparativ cu alți ani, situația s-a îmbunătățit considerabil. La Calea Ferată a fost mereu o muncă complicată și predominant tot lucrul se face cu mâinile. Cu mecanizarea, din păcate, la noi au fost permanente probleme”, ne spune maestrul Vitalie Perjunca.

O majorare așteptată

Pentru că de ani buni salariul a rămas neschimbat, în general fiind unul mic, care putea fi și de 1900 de lei, muncitorii

Foto: CFM

spun că, pe fundalul creșterii continue a prețurilor, această majorare era foarte necesară. Președintele Federației Sindicale a Feroviarilor, Ion Zaporojan, spune că, în anii următori, salariul este prevăzut să ajungă în jur de 15 mii de lei.

„Cu toate greutățile care au fost, s-au început a achita lună de lună salariile actuale. Datoriile erau nu doar către salariați, dar și la agenți economici. A mai rămas de achitat ajutorul material, dar se preconizează să fie plătit până în luna iulie, conform contractului colectiv de muncă. Nu putem să nu menționăm faptul că conducerea actuală are grijă și de lucrători, și de întreprindere, și are o viziune clară de perspectivă, dar și asupra viitorului imediat. Mai mult,

are și susținerea Guvernului”, a spus Ion Zaporojan.

Recent, fiind invitat în cadrul unei emisiuni televizate, directorul CFM, Oleg Tofilat, a menționat că salariile au putut fi achitate datorită încasărilor care sunt aproximativ de patru ori mai mari decât în anii precedenți, în aceeași perioadă.

Încasări de patru ori mai mari

„În acest moment, încasările noastre sunt de patru sau 4,5 ori mai mari decât în perioada similară a anului trecut. Noi am sporit volumele de lucru impresionant și la fel au fost și încasările. În mare parte, banii

au venit din operațiunile noastre în transportul de mărfuri, pur și simplu, am mărit volumele la maxim. Acestea au fost peste recordurile istorice”, a precizat Tofilat.

Întrebat ce datorii mai are întreprinderea, șeful CFM a spus că este vorba de datorii cu care sunt în termen și care urmează să fie achitate.

„Avem credite față de băncile din Moldova, suma de circa 100 de milioane de lei, cu care suntem în termen și nu este nici o problemă, și credite față de BERD, de circa 400 de milioane, pe care le vom lichida până la sfârșitul acestui an. Ne-am asumat obligațiile față de Ministerul Finanțelor și sper că vom avea înțelegere și susținere de la Guvern. În țara asta nu poți face multe singur”, a explicat Oleg Tofilat.

Acum aproximativ un an, într-un raport prezentat de o comisie specială, creată de Parlament, se arăta că, în ultimul deceniu, Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” a fost delapidată de aproximativ un miliard de lei. Datoriile s-au acumulat după o serie de furturi de motorină, dar și de la alte cheltuieli nejustificate. Dacă nu se intervenea de urgență cu soluții, întreprinderea putea intra în faliment, au constat autorii raportului. Tot cu aproximativ un an în urmă, feroviarii au organizat o serie de proteste, deoarece nu li se achitaseră salariile pentru aproximativ șase luni. În prezent, CFM are circa 6000 de angajați.

Galina MUNTEANU

Decizie irevocabilă

Salariul minim pe țară de 1000 de lei, declarat neconstituțional

Curtea Constituțională a examinat, pe 16 iunie curent, o sesizare depusă de deputatul Dan Perciun și a declarat neconstituțională Hotărârea Guvernului nr. 550 din 9 iulie 2014, pe motiv că cuantumul salariului minim pe întreaga țară (1000 de lei lunar) este mai mic decât minimul de existență pentru o persoană aptă de muncă.

Hotărârea Curții se aplică începând de la 1 august 2022 și, în cazul în care Guvernul nu va stabili cuantumul salariului minim pe țară în conformitate cu raționamentele expuse în respectiva hotărâre până la data de 1 august 2022, cuantumul salariului minim în întreaga țară va fi similar cuantumului minim garantat al salariului în sectorul real, stabilit conform punctului 1 din Hotărârea Guvernului nr. 165 din 9 martie 2010 – de 3500 de lei.

În context, menționăm că CNSM s-a pronunțat pe marginea

sesizării respective și a susținut pe deplin demersul înaintat de deputatul Dan Perciun. Mai mult decât atât, sindicatele au reiterat că Republica Moldova, ratificând Carta Socială Europeană revizuită, și-a asumat asigurarea respectării dreptului lucrătorilor care stipulează că „Toți lucrătorii au dreptul la o salarizare echitabilă, care să le asigure lor, precum și familiilor lor, un nivel de trai satisfăcător”.

Astfel, Carta Socială Europeană stabilește că, pentru a asigura un nivel de trai minim decent pentru lucrători și familiile lor, salariul minim net ar tre-

bui să fie stabilit în mărime de 50-60% din salariul mediu pe economie.

Suplimentar, CNSM informează că la etapa actuală partenerii sociali examinează un proiect de lege care vizează stabilirea unui salariu minim unic pe țară. Propunerea sindicatelor, precum și a patronatelor, este de a stabili acest salariu prin negocieri colective. De asemenea, subiectul privind stabilirea unui nou salariu minim va fi discutat la ședința Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective din 24 iunie curent.

sindicat.md

Oportunități

Piața muncii, problema de azi, soluții de mâine

Dezechilibrarea mare între cerere și oferta forței de muncă, locuri de muncă libere cu salarii mici și neatractive, dar și calitatea joasă a forței de muncă, sunt doar câteva dintre problemele semnalate de responsabilii în domeniu, enunțate în cadrul ședinței Consiliului tripartit al Direcției generale ocuparea forței de muncă din municipiul Chișinău, care a avut loc în una din zilele trecute.

La aceasta a participat și Ana Moldovanu, consultant superior în Departamentul protecție social-economică al CNSM.

În cadrul ședinței, Ala Șupac, directoarea Agenției pentru ocuparea forței de muncă (AOFM) din municipiul Chișinău, a prezentat situația din domeniu, precum și problemele identificate.

Potrivit Alei Șupac, în cinci luni ale anului curent, direcția a gestionat 8646 de locuri de muncă vacante, dintre care peste 3500 erau vacante în primele zile ale anului curent, iar alte peste cinci mii au fost înregistrate pe parcurs, de la peste 400 de agenți economici. La 31 mai anul curent, în municipiul Chișinău erau vacante 4815 locuri de muncă. În aceeași perioadă, au fost plasate în câmpul muncii 469 de persoane înregistrate cu statut de șomer, iar 1083 de persoane au beneficiat de servicii de intermediere a muncii.

Printre problemele semnalate se numără dezechilibrul mare între cerere și oferta forței de muncă, corelarea slabă a șomerilor la ofertele de muncă, locuri de muncă declarate de angajatori cu cerințe exagerate, cu salarii mici, neatractive, dar și lipsa unei baze de date a agenților economici activi din municipiul Chișinău.

Cor. VP

„Gala Businessului Moldovenesc” 2022

Peste o sută de întreprinderi din Republica Moldova au fost premiate

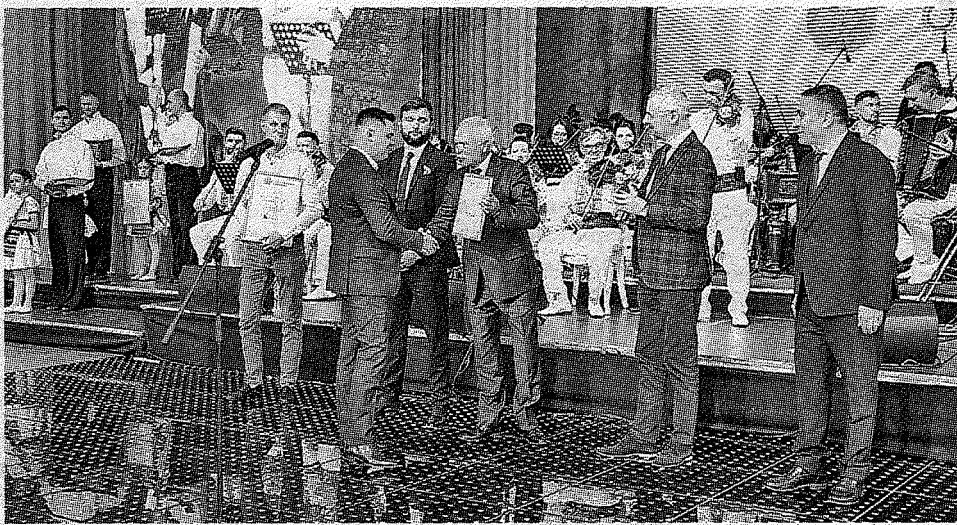
Aproximativ 140 de întreprinderi înregistrate în cadrul concursurilor „Marca comercială a anului 2021” și „Premiul pentru realizări în domeniul calității bunurilor și serviciilor” au fost premiate la cel mai important eveniment al businessului autohton – „Gala Businessului Moldovenesc”.

Acesta a fost organizat de Camera de Comerț și Industrie (CCI) a Republicii Moldova, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI), în parteneriat cu Centrul Național Anticorupție (CNA), Institutul de Standardizare din Moldova (ISM) și Centrul Național de Acreditare din Republica Moldova (MOLDAC).

În cadrul ceremoniei de inaugurare a „Galei Businessului Moldovenesc”, Sergiu Harea, președintele CCI a RM, a adus sincere mulțumiri partenerilor, dar și participanților, care, în ciuda tuturor dificultăților, au reușit să-și unească forțele pentru organizarea unui eveniment care scoate în evidență cele mai competitive întreprinderi din țara noastră.

Premiați pentru curaj și perseverență

„Premiile oferite confirmă curajul, perseverența și dorința companiilor de a se

afirma pe plan național și de a-și contura reușitele în domeniul promovării mărcilor comerciale și a managementului calității. Toți învingătorii prezenți aici sunt o dovadă clară a faptului că fiecare companie și brand are nevoie de promovare și că toate acțiunile pe care le întreprind nu sunt în zadar, ci contribuie direct la dezvoltarea mediului de afaceri autohton”, a declarat Sergiu Harea.

În debutul evenimentului, cu un mesaj de felicitare a venit și directorul general al Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, Eugeniu Rusu, care a menționat că la ediția curentă a concursului au participat multe companii merituose,

fapt ce a făcut dificilă selectarea câștigătorilor.

„Vreau să felicit câștigătorii, să le urez succes, să-și păstreze punctele forte pe care le-a apreciat juriul și să le amplifice. Pe ceilalți participanți vreau să-i încurajez să-și etaleze forțele în continuare, să nu renunțe, să muncească cu aceeași ambiție. Până la urmă, cel mai important premiu este aprecierea publicului, pe care dumneavoastră, odată ajunși aici, deja ați obținut-o”, a transmis Eugeniu Rusu.

La eveniment a participat și vicepreședintele Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM), Sergiu

Sainciuc, care a înmănat premiile la unele nominalizări.

Concursul, instrument de promovare

Fiind la cea de-a XIX-a ediție, concursul „Marca Comercială a Anului” este unul dintre cele mai eficiente instrumente de promovare a mărcilor comerciale pe piața internă și pe cea externă. Pe parcursul celor 18 ediții, la competiție au fost înregistrate peste 1600 de mărci.

Concursul „Premiul pentru realizări în domeniul calității bunurilor și serviciilor” este la cea de-a 8-a ediție. Scopul acestuia este de a evidenția companiile care au implementat cu succes managementul calității și de a promova abordările moderne ale calității. În total, pe parcursul tuturor edițiilor au participat 350 de companii. Miza concursului este Trofeul „Zeita Calității”.

Ediția curentă a „Galei Businessului Moldovenesc” vine cu o premieră la capitolul politicilor prietenoase familiei la locul de muncă. Astfel, cinci companii din sectorul privat, membre ale CCI, au primit mențiuni speciale pentru angajamentul ferm în asigurarea echilibrului între viața de familie și cea profesională a angajaților, prin promovarea activă a politicilor prietenoase familiei la locul de muncă.

Reuniune

Situația refugiaților din Ucraina, analizată cu reprezentanții CNSM

De la începutul războiului în Ucraina și până în prezent, la cele trei sanatorii din țara noastră, care se află în gestiunea Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM), au trecut pragul peste 27 de mii de refugiați ucraineni. Unii dintre aceștia au fost doar în tranzit, iar alții sunt cazați până în ziua de astăzi, pentru că nu au unde să meargă în altă parte.

Discuții despre situația refugiaților, aportul și suportul sindicatelor în ajutarea acestor persoane a avut loc în una din zilele trecute, într-o ședință în format online a grupului de lucru pentru incluziune și mijloace de trai din cadrul Forumului de coordonare pentru criza refugiaților din Ucraina în Republica Moldova.

Reprezentanții CNSM, în persoana vicepreședintei Lilia Franț, și a șefei Departamentului protecție social-economică, Polina Fisticanu, au informat grupul de lucru despre acțiunile întreprinse de sindicate pentru susținerea refugiaților și au mulțumit pentru suportul acordat, subliniind în același timp importanța dezvoltării relațiilor de cooperare în acest sens pentru susținerea refugiaților ucraineni care se află la sanatoriile gestionate de CNSM.

„Încă de la data de 25 februarie, în legătură cu situația din Ucraina, Comitetul Confederal al CNSM a adoptat o hotărâre cu privire la susținerea cetățenilor ucraineni refugiați din cauza războiului din Ucraina. În conformitate cu hotărârea respectivă, s-a acordat spațiu de cazare refugiaților din Ucraina în Sanatoriul „Nufărul Alb” din orașul Cahul, în Stațiunea balneară „Bucuria-Sind” din orașul Vadul lui Vodă, în Stațiunea balneoclimaterică „Codru” din satul Hirjauca, raionul Călărași, câte 100 de locuri la fiecare sanatoriu”, a informat Lilia Franț.

Vicepreședinta CNSM a menționat aici nu doar suportul financiar acordat de Organizația Internațională a Muncii, de către alte organizații internaționale, dar și mobilizarea fără precedent de care au dat dovadă cele 24 de centre sindicale național-ramurale.

În context, șefa Departamentului protecție social-economică a CNSM, Polina Fisticanu, le-a vorbit celor prezenți despre situația refugiaților cazați în sanatoriile din gestiunea sindicatelor, despre suportul acordat în informarea acestora privind angajarea în câmpul muncii, facilitățile pe care le au, dar și despre alte probleme cu care se confruntă.

„Trebuie să menționăm că persoane-

le care au fugit din calea războiului sunt destul de vulnerabile pe piața muncii de la noi. Sunt stresate, nu au siguranța zilei de mâine, mame cu copii, persoane în etate și fără un venit stabil. Pe lângă informare, unele dintre aceste persoane, pentru a fi angajate în câmpul muncii, au trebuit să urmeze cursuri de recalificare”, a menționat Polina Fisticanu.

În prezent, pe teritoriul țării se află peste 85 de mii de refugiați. Doar 560 dintre aceștia sunt angajați oficial la un loc de muncă.

Forumul de coordonare pentru criza refugiaților a fost înființat de Guvernul

Republicii Moldova și UNHCR, cu participarea ministerelor și a altor entități oficiale de la noi, organizații ale ONU, ONG-uri internaționale și locale. Grupul de lucru pentru incluziune și mijloace de trai, prezidat de Cancelaria de Stat și PNUD, are ca rol articularea unei viziuni comune a membrilor săi prin schimbul regulat de informații și planificarea unui răspuns coerent în conformitate cu mandatul fiecărei organizații și cu standardele internaționale.

CONSULTAȚII

6

Economistul

Tarifele și facilitățile la transportul public de pasageri

S-a transmis că se majorează de 2-3 ori tarifele la transportul public în Chișinău. Cum au fost calculate acești 6 lei? Cine va avea dreptul la facilități?

Victor Postolache, Chișinău

Ana MOLDOVANU, consultant superior în Departamentul protecție social-economică al CNSM

În baza Metodologiei calculării și reglementării tarifelor și costurilor pentru serviciile de transport de călători, aprobată prin decizia Consiliului municipal Chișinău, nr. 6/1 din 13 iunie, tariful la transportul public, începând cu 1 iulie curent va fi de 6 lei pentru o călătorie, atât la troleibuz, cât și la autobuz, pentru oraș și suburbii. Primăria a făcut această ajustare în baza unor calcule care vizează atât creșterea costurilor pentru combustibil, dar și pentru cheltuielile de întreținere. Totodată, conform Metodologiei date, tariful sau „valoarea de referință” nu poate fi mai mare decât 0,06% din cuantumul salariului mediu lunar pe economie prognozat pentru anul de referință (9900 lei pentru anul 2022).

Astfel, $9900 \cdot 0,06\% = 5,94$ lei.

În sensul Metodologiei menționate, sunt stabilite următoarele categorii de călători:

- călători generali;
- categoriile de persoane care se vor bucura de călătorie gratuită în transportul public municipal;
- categoriile de persoane care se vor bucura de înlesniri la procurarea abonamentelor de călătorie;
- alte categorii de călători.

Beneficiarii de dreptul la **călătoria gratuită** în transportul public (troleibuze, autobuze) vor fi următoarele persoane:

1) **Elevii claselor primare (I-IV)** din instituțiile de învățământ public sau privat din orașul Chișinău sau localitățile din componenta municipiului Chișinău;

2) **Pensionarii pentru limită de vârstă**, care se decizează benevol de compensație nominativă pentru transport (70 lei lunar);

3) **Persoane cu dizabilități** (persoane cu dizabilități severe și accentuate; copiii cu dizabilități în vârstă de până la 18 ani; persoanele care însoțesc o persoană cu dizabilitate severă sau un copil cu dizabilități în vârstă de până la 18 ani; persoanele cu dizabilități locomotorii (inclusiv copiii cu dizabilități locomotorii în vârstă de până la 18 ani).

În afară de aceasta, conform actelor normative și legislative în

vigoare, beneficiază de călătorie gratuită în transportul public din municipiu:

1. Aleșii locali (în raza unității administrativ-teritoriale respective);
2. Copiii de până la șapte ani;
3. Funcționarii publici cu statut special (polițiștii, ofițerii Serviciului de Protecție și Pază de Stat);
4. Angajații Inspectoratului General al Poliției de Frontieră;
5. Carabinierii în timpul deplasării în interes de serviciu;
6. Membrii găzii populare;
7. Cetățenii decorați cu distincția de stat „Ordinul Republicii”, Eroii Uniunii Sovietice, Eroii Muncii Socialiste, persoanele decorate cu ordinele „Slava” de trei grade;
8. Veteranii și invalizii de război (inclusiv participanții la acțiunile de luptă din Afganistan și pentru apărarea integrității Republicii Moldova);
9. Donatorii de sânge;
10. Cetățenii de onoare ai municipiului Chișinău;
11. Angajații Inspectoratului Ecologic de Stat;
12. Colaboratorii Serviciului de Stat de Curieri Speciali;
13. Persoanele supuse represuniilor politice;
14. Ofițerii de Informații și Securitate.

Persoanele care vor beneficia de facilități la procurarea abonamentelor, conform deciziei vor fi:

1) **Elevii** (cu excepția claselor I-IV) care își fac studiile în instituțiile de învățământ general (gimnaziu și liceu) sau profesional tehnic secundar (școli profesionale) publice sau private din orașul Chișinău sau localitățile din componenta municipiului Chișinău, cu condiția deținerii unui document permisiv;

2) **Studentii** care își fac studiile în instituțiile de învățământ profesional tehnic post secundar, post secundar non terțiar sau superior (licență) publice sau private

din orașul Chișinău sau localitățile din componenta municipiului Chișinău, cu condiția deținerii unui document permisiv;

3) **Personalul din domeniul învățământului** (totalitatea cadrelor didactice și personalul auxiliar din componenta instituțiilor de învățământ public preșcolar și general, precum și din componenta instituțiilor de învățământ profesional tehnic secundar, post secundar și post secundar non terțiar din orașul Chișinău sau localitățile din componenta municipiului Chișinău, cu condiția deținerii unui document permisiv);

4) **Personalul din domeniul medical** (totalitatea medicilor de familie, asistenții medicilor de familie și asistenții sociali, care activează în componenta instituțiilor medicale aflate în subordinea Consiliului municipal Chișinău, cu condiția deținerii unui document permisiv);

5) **Capi de familie monoparentale** (persoanele care sunt domiciliile în orașul Chișinău sau localitățile din componenta municipiului Chișinău, care nu se încadrează în alte categorii de călători și care au la întreținere în mod solitar până la 2 minori);

6) **Familii cu mulți copii** (totalitatea persoanelor care sunt domiciliile în orașul Chișinău sau localitățile din componenta municipiului Chișinău, care nu se încadrează în alte categorii de călători și care au la întreținere 3 și mai mulți copii minori).

Abonamentele vor fi pentru o lună, 3 luni și 6 luni.

* 234 de lei va costa abonamentul pentru 1 lună;

* 594 de lei va costa abonamentul pentru 3 luni;

* 972 de lei va costa abonamentul pentru 6 luni.

În același timp, prin decizia Consiliului municipal s-a decis că I.M. „Regia transport electric” și I.M. „Parcul urban de autobuze” vor elibera bilete pentru o călătorie în troleibuze și autobuze în valoare cumulativă echivalentă cu valoarea de referință, până la epuizarea stocurilor existente.

Foto: Nicu Bînzari

Avocatul

Revocarea donației pentru ingratitude

Am trăit în concubinaj cu un bărbat mai mulți ani. Acesta mi-a donat o casă de locuit. În prezent nu mai suntem împreună, despărțirea a fost cu certuri, reproșuri și învinuiri. Acum el este plecat peste hotare. Recent, mi-a venit citație și cerere de chemare în judecată privind revocarea donației pentru ingratitude, restituirea bunurilor și repararea prejudiciului material și moral. Sunt învinuită că am sustras anumite bunuri din casă, altele le-am distrus, fiind acuzată de fapte ilicite față de donator. Este oare posibil așa ceva?

Mariana C., or. Ștefan Vodă

(Continuare din numărul trecut)

Conform art. 1210 din Codul civil, donatorul are dreptul să revocă donația dacă donatarul a atentat la viața donatorului sau a unei persoane apropiate acestuia, dacă se face vinovat de o altă faptă ilicită față de donator sau față de o persoană apropiată acestuia, fapt care atestă o ingratitude gravă, sau dacă refuză fără motive întemeiate să acorde donatorului întreținerea datorată.

Din interpretarea acestor dispoziții legale rezultă că revocarea donației pentru ingratitude poate avea loc în următoarele cazuri:

- dacă donatarul a atentat la viața donatorului sau a unei persoane apropiate acestuia;

- dacă donatarul se face vinovat de o altă faptă ilicită față de donator sau față de o persoană apropiată acestuia, care însă ar trebui să afecteze grav sănătatea sau integritatea fizică a donatorului, să lezeze valorile morale, cum ar fi onoarea și demnitatea donatorului, inclusiv în privința unei persoane apropiate acestuia;

- dacă donatarul refuză fără motive întemeiate să acorde donatorului întreținerea datorată.

Acțiunea în revocare pentru ingratitude este o pedeapsă civilă și se caracterizează prin faptul că este o acțiune strict personală, adică poate fi încetată numai de persoana împotriva căreia faptele au fost săvârșite, adică numai de către donator.

Legea nu menționează exhaustiv faptele ilicite care denotă o ingratitude gravă, aprecierea acestora urmând a fi făcută de instanța de judecată.

Deci, în instanța de judecată urmează să se ia în considerație faptul că pentru revocarea donației urmează a fi demonstrate acțiuni care se manifestă sub formă de atentat la viața și reputația donatorului sau a rudelor sale apropiate sau să se demonstreze fapte ilicite de agresivitate la sănătatea sau integritatea corporală a donatorului.

În aprecierea îndeplinirii acestei condiții, instanța va trebui să țină cont și de circumstanțele personale ale părților, pentru a aprecia dacă donatarul este vinovat de comiterea faptelor ilicite pentru care se solicită revocarea donației. Cazurile de ingratitude prevăzute de lege presupune săvârșirea unor fapte penale, cruzimi sau injurii grave numai față de donator, nu și față de bunurile donate,

Liubomir DUDULICA, avocatmd@gmail.com

astfel încât pretinsa deteriorare a bunurilor donate nu poate determina revocarea donației pentru ingratitude. De asemenea, urmează să se ia în considerație faptul că părțile au trăit în concubinaj, astfel încât starea conflictuală și neînțelegerile dintre părți nu pot fi considerate cauze care să conducă la revocarea donației pentru ingratitude în sensul legii.

Revocarea pentru ingratitude este exclusă dacă donatorul, în cunoștință de cauză, îl iartă pe donatar.

Cât privește cerința de restituire și de recuperare a prejudiciului material și moral, mult depinde de circumstanțele cazului. Proprietarul unui bun are dreptul de a se recunoaște dreptul de proprietate și de a obține sau recupera posesia sa de la oricare persoană care îl stăpânește de fapt, cu excepția cazului în care acea persoană are un drept de a poseda bunul, în calitate de titular al unui drept real limitat, în calitate de locatar, comodat sau coproprietar, acțiunea în revendicare fiind înaintată contra persoanei care exercită stăpânirea de fapt a bunului la data înaintării.

Art. 118 din Codul de procedură civilă prevede că fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Respectiv, persoana va trebui să demonstreze faptul că aceste bunuri, pretins sustrate, au existat și că este proprietarul acestora.

Legea stabilește că cel care acțiunează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție, este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. La caz, persoana iar va trebui să demonstreze că acțiunea ilicită în defavoarea sa, pentru a putea pretinde la despăgubire.

Sezonul estival

Tot mai mulți moldoveni se gândesc la vacanța mare, care bate la ușă

După doi ani de pandemie cu restricții de deplasare, în această vară, oamenii au luat cu asalt agențiile de turism. Cea mai solicitată destinație este Turcia, urmată de Bulgaria și Grecia. Și în timp ce mulți spun că au obosit și visează să se bronzeze pe malul mării, alții aleg excursiile prin orașele europene sau prin zonele muntoase, departe de zgomotul civilizației și rutina zilnică.

La una dintre agențiile căreia i-am pășit pragul sala era plină de oameni. Pe Ion Solonari l-am întâlnit la agenția de turism. Venise să-și facă o rezervare la mare. Pentru că restricțiile au fost anulate, în acest sezon estival, va pleca cu familia în Turcia. Ne ducem pentru o săptămână, ni s-a destăinuit el. L-am întrebat cum își imaginează vacanța. „O să ne odihnim, o să ne recreem. Este o surpriză pentru soția mea”, ne spune bărbatul.

Potrivit specialiștilor, în acesta an, cea mai solicitată destinație este Turcia. Cifrele arată că aproximativ 80 la sută dintre moldoveni aleg această țară, urmată de Bulgaria și Grecia. Dar nu toți tânjesc după odihnă la mare și la soare. O bună parte a turiștilor aleg să călătorească prin orașele europene.

În topul destinațiilor este Istanbul. Maria Ivanesi și-a cumpărat o excursie pentru trei zile în Piatra Neamț, România.

„Am fost în 2019 într-o croazieră până la Miami. Îmi plac foarte mult excursiile, mai mult decât la mare, pe plajă. Așa că sper ca anul acesta și la anul să nu mai vină nici o pandemie și să putem merge la odihnă”, susține femeia.

Prețuri pentru toate buzunarele

„Prețurile sunt destul de bune, cu toate că unele hoteluri deja au scumpit cazarea. Mai mulți turiști vin acum să procure pentru că văd cum se ridică prețul la combustibil și tarifele la toate serviciile. Respectiv, cei care vor procura bilete în lunile iulie și august vor plăti și mai scump”,

a menționat directorul unei agenții de turism, Ion Curmei.

Spre exemplu, pentru Bulgaria, acum, prețurile pornesc de la 170 de euro pentru o vacanță de șapte zile pentru o persoană. Dacă ne referim la Grecia, ofertele încep de la 400 de euro de persoană.

„Oamenii își doresc foarte mult să călătorească, cu toate că există război în Ucraina. Pandemia i-a lăsat acasă pe foarte mulți în anii trecuți și acum au decis să meargă la odihnă”, ne spune Elena Sava, reprezentantă a unei alte agenții de turism din Chișinău.

Potrivit datelor oferite de Biroul Național de Statistică, de la începutul anului, peste 93 de mii de moldoveni au călăto-

rit în străinătate în scopuri de odihnă și recreere.

Prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor, în primele trei luni ale anului curent au plecat în străinătate 16,3 mii de turiști și excursioniști sau cu 1,5 mii de persoane mai multe față de ianuarie-martie 2021. Majoritatea cetățenilor moldoveni au plecat în străinătate în scopuri de odihnă, recreere și agrement - 98,9 la sută. Cetățenii Republicii Moldova au preferat să călătorească, în principal, în Egipt - 27,6 la sută din totalul celor plecați în străinătate, Turcia - 17,7%, Ucraina - 16,3%, România - 10,2 la sută. Printre destinații se regăsesc și Emiratele Arabe Unite, Insulele Maldive, Ungaria și Austria.

Tot în această perioadă, țara noastră a fost vizitată de aproximativ 56 de mii de turiști sau de 2,6 ori mai mulți față de aceeași perioadă a anului trecut. Durata medie de ședere a unui turist este de 4-6 zile.

În creștere a fost și turismul intern. Numărul de turiști și excursioniști participanți la turismul intern în primele trei luni ale anului curent a fost de 18 mii, fiind în creștere cu 30,4 la sută comparativ cu aceeași perioadă din anul trecut. Deplasarea rezidenților moldoveni în interiorul țării, în scop turistic, a fost organizată în special de agențiile de turism și turoperatorii din municipiul Chișinău - 73,9 la sută, regiunile de dezvoltare Centru - 18,0% și Sud - 8,1 la sută.

Regres

Inflația a atins o cotă-record, creșterea prețurilor se resimte la toate produsele

Potrivit Biroului Național de Statistică (BNS), în luna mai, indicele inflației în Republica Moldova a trecut de 29%, comparativ cu 27 la sută cât a fost în luna aprilie. Creșterea s-a resimțit asupra prețurilor la produse alimentare, cele nealimentare și la serviciile prestate populației.

Astfel, BNS anunță că prețurile medii de consum, în luna mai curent, comparativ cu luna mai anul trecut, au crescut cu 29,05%. Cel mai mult acestea s-au majorat la produse alimentare, cu 32,50%, la mărfuri nealimentare - cu 21,45% și la serviciile prestate populației - cu 35,27%.

Venituri mai mici

Comentând creșterea inflației, expertul economic Veaceslav Ioniță susține că, deși salariul mediu nominal a crescut cu circa 12,5%, veniturile reale ale populației oricum sunt mai mici cu aproape 13%. Potrivit lui, mai

mult decât acum, veniturile reale ale populației au scăzut în 1999. Atunci, rata inflației a fost de circa 15%.

Expertul economic Alexandru Fala consideră că situația este influențată de războiul din Ucraina, care a generat o explozie a prețurilor pe piața internațională. „Iată, dacă astăzi se termină războiul sau mâine, de exemplu, atunci lucrurile s-ar putea schimba”, spune expertul economic.

Întrebat până unde poate ajunge această creștere a prețurilor, Alexandru Fala spune că, potrivit prognozei Băncii Naționale a Moldovei, media anuală ar fi de 26,3. „Cam în zona asta ar trebui să se oprească. Probabil, undeva prin apropierea acestui punct de rezistență, după care rata inflației o să scadă, o să o ia în jos”, a menționat Fala.

BNM și-a revizuit prognozele

Acum două săptămâni, Banca Națională și-a revizuit progno-

zele inflației și a admis că rata ar putea fi și mai mare decât a fost estimată anterior. Cu o lună în urmă, guvernatorul BNM, Octavian Armașu, a declarat că rata inflației ar putea depăși 31 de procente, iar acest fapt este influențat de războiul din Ucraina. Șeful BNM a spus că în Republica Moldova inflația este mai mare decât în alte state din regiune din mai multe cauze, iar printre acestea se numără și „dezechilibrele din economie, care se trag din trecut sub forma tarifelor neajustate la timp”.

„CNSM solicită să fie stabilite plafoane de prețuri la mărfurile de primă necesitate

„Războiul din Ucraina a provocat schimbări majore la nivel global. Pe import, noi avem cea mai mare pondere, iar toate acestea sunt supuse șocurilor, celelalte

economii nefiind atât de puternic afectate ca în cazul Republicii Moldova”, a punctat guvernatorul Băncii Naționale.

Anterior, sindicatele au cerut guvernării să întreprindă măsuri care să diminueze impactul majorărilor de tarife și prețuri la resursele energetice. CNSM a solicitat să fie examinate posibilitățile unor noi majorări salariale

pe parcursul anului 2022, pentru a nu admite diminuarea puterii de cumpărare a populației, și să fie stabilite plafoane de prețuri și tarife pentru mărfurile de primă necesitate și serviciile de uz cotidian.

La 90 de ani

Spiridon Vangheli: „Eu zic să ne ridicăm la nivelul copiilor noștri”

Cunoscutul scriitor pentru copii Spiridon Vangheli, prozator, poet, traducător și editor, laureat al Premiului de Stat, deținător al „Ordinului Republicii”, distins cu Diploma Internațională de Onoare „Andersen”, cu Premiul „Ion Creangă” al Academiei Române, și-a sărbătorit, recent, cea de-a 90-a aniversare.

Cu această ocazie, la Biblioteca Națională a Republicii Moldova a fost deschisă expoziția de documente din colecțiile BNRM cu genericul „Spiridon Vangheli – scriitorul din coliba albastră a copilăriei”. Expoziția va fi deschisă până la 14 iulie.

Pentru a-i cinsti operele și a-l felicita pe maestru, zeci de copii s-au adunat, cu flori în mână, unii deghizați în Guguță, și în scuarul Teatrului de Păpuși „Licurici”.

„Este o măiestrie și o responsabilitate aparte – să scrii pe înțelesul copiilor, să cucerești inima copilului în lim-

ba ta, darmite să fii înțeles și apreciat în peste 40 de limbi și căutat pe rafturile librăriilor în peste 70 de țări ale lumii, unde au ajuns „Isprăvile lui Guguță”, „Steaua lui Ciuboțel”, mai nou,

ultima apariție – „Crăița”, a scris, în mesajul de felicitare, ministrul Culturii, Sergiu Prodan.

În cadrul unui interviu acordat postului de televiziune Moldova1, scriitorul, vădit emoționat, a menționat că lumea copilăriei este una deosebită. „La această vârstă mă simt într-un fel bine. Când mă gândesc câte mai trebuie de făcut, atunci e problemă. Un copil îmi scria: „Dumneata te-ai făcut mic ca să ne faci pe noi mari”. Eu zic să ne ridicăm la nivelul copiilor noștri”.

De ziua scriitorului, Consiliul Municipal Chișinău a votat pentru ca Școala primară nr. 90 din Chișinău să poarte numele lui Spiridon Vangheli.

Gala Premiilor Literare

Cele mai bune cărți ale anului 2021

Cele mai bune cărți ale anului 2021 au fost desemnate în cadrul Galei Premiilor Literare. Eugen Doga, Claudia Partole, Leo Butnaru, Val Butnaru, Alexandru Vakulovski sunt doar câteva dintre prezențele notorii care au obținut premii pentru performanțele obținute în literatură. Acțiunea a fost organizată de Uniunea Scriitorilor din Moldova și Primăria capitalei.

În acest an, Premiul de Excelență i-a revenit poetului, prozatorului și publicistului Ion Anton, Premiul Opera Omnia i-a fost conferit lui Arcadie Suceveanu, Cartea de Poezie și Cartea de Proză aparține Mariei Pilchin și lui Val Butnaru, iar Cartea Jurnal și memorii lui Eugen Doga, pentru „Viața mea așa cum a fost să fie”. Cartea de istorie literară a fost desemnată „Un tărâm al literaturii”, semnată de Mircea V. Ciobanu. La capitolul Cartea pentru copii și tineret: Ionela Hadărcă, „Uhu: Ghid de reeducare a părinților” și Claudia Partole, „Fraierul”. Nadejda Ivanov și Victoria Kirilova au fost premiate pentru debut. Sergiu Pavlicenco a obținut Premiul „Relații Culturale”.

„Pentru mine a fost o adevărată surpriză, nici nu știu că există așa premii. Toată viața am fost fidel ac-

tui domeniu. Desigur că sunt mulțumit că această muncă a mea a fost observată și apreciată”, a relatat profesorul Sergiu Pavlicenco. La eveniment au participat miniștrii culturii din Republica Moldova și România.

„Gala Premiilor Literare” este la cea de-a treia ediție și are drept scop promovarea și aprecierea autorilor și a publicațiilor care au avut o prestație deosebită pe parcursul anului încheiat.

Anatol FIȘER

Afiș cultural

CONCERTE

24 iunie

Teatrul Național de Operă și Balet – „Baletul Național JOC - Să fie JOC!” – 18.30

29-30 iunie

Parcul „La Izvor” – Izvor de Jazz – 19.00

30 iunie

Palatul Republicii - Festivalul Internațional „Noaptea Pianistică”, ediția a XX-a. Concert Simfonic – 19.00

TEATRU

24 iunie

„Mihai Eminescu” – „Aveți ceva de declarat?” – 18.00
„Lucașfăruș” – „Fazanul” – 18.30

25 iunie

„Lucașfăruș” – „Flori de Mină” – 18.30
„A. P. Cehov” – „Pasiunea Maddalenei” – 18.30

26 iunie

„Lucașfăruș” – „12 oameni furioși” – 18.30

Horoscop săptămânal

BERBEC

Pentru Berbeci, perioada următoare se va lăsa cu foarte multă muncă. Vor fi extrem de solicitați profesional și e foarte important ca acum să arate de ce sunt în stare, pentru că poate apărea o mărire de salariu. Stresul îi va face să-și neglijeze viața sentimentală.

TAUR

Taurii vor avea câteva zile foarte norocoase în privința a tot ce înseamnă bani: poate vor fi scutiți de o datorie sau vor primi un cadou valoros. Atenția lor va fi concentrată asupra vieții profesionale, domenii în care vor fi presați de dorința de a se autodepăși.

GEMENI

Fac Gemenii ce fac și tot cu mintea la dragoste ajung. De data aceasta, vor fi mai raționali, pentru că, din punct de vedere astrologic, trec printr-un nou val de schimbări, și vor trebui să-și împartă energia în mod echilibrat între carieră, dragoste, viață socială.

RAC

Racii vor fi ținta multor energii negative de la cei din jur. Poate fi vorba de bârfe, ironii sau agresiuni verbale sau fizice. Uneori aceste lucruri vin exact de unde nu s-ar fi așteptat. Ca apărare, câteva zile de izolare ar fi o idee bună.

LEU

Pentru Lei, săptămâna se anunță plină de evenimente în plan profesional. Aceste evenimente nu sunt întotdeauna din cele mai plăcute: conflictele sunt foarte probabile, care pot duce la retrogradări, concedieri etc. Leii vor trebui să dea dovadă de diplomatie.

FECIOARĂ

Fecioarele vor trece printr-o perioadă mai fragilă din punct de vedere emoțional, iar acest lucru se va reflecta în relațiile lor amoroase. Acum vor fi înțelegători. Aceste fluctuații riscă să provoace o înstrăinare între parteneri, de aceea ar fi mai bine ca Fecioarele să-și analizeze stările afective.

BALANȚĂ

Balanțele trebuie să se ocupe de sănătate, pentru că au o mare capacitate de regenerare în această perioadă. Sunt vizate în special problemele dentare și tot ce înseamnă operații. În dragoste îi așteaptă niște momente de confuzie, s-ar putea trezi că li se închid niște uși în nas.

SCORPION

O dificultate legată de bani va întuneca buna dispoziție a Scorpionilor la începutul acestei perioade. E ceva ce nu mai poate fi amânat, așa că ei vor trebui să facă imposibilul pentru a-și rezolva problema. În dragoste vor exista niște temeri, urmate de momente de exaltare și speranță.

SĂGETĂTOR

Pe Săgetători îi așteaptă niște zile destul de bune: multe lucruri rămase oarecum suspendate în viața lor vor începe să se așeze, unul câte unul. În problemele financiare vor descoperi soluții acolo unde nu se așteptau să găsească. Nu e vorba de nimic providențial, e vorba de o eficiență în luarea deciziilor.

CAPRICORN

Frământări, stări confuze și toate legate de dragoste. Atât cei care abia au întâlnit dragostea, cât și cei care au o relație mai veche, vor trece de la extaz la agonie și invers. Mai mult, le va fi foarte greu să se concentreze la celelalte aspecte ale existenței, ceea ce le-ar putea aduce destul de multe necazuri.

VĂRSĂTOR

Câteva zile mai proaste pentru Vărsători, mai ales sub aspectul sănătății. Nu e nimic grav, va fi doar o sensibilitate mai pronunțată pe care o vor manifesta în această perioadă, însă toată situația le va afecta moralul. Este, în schimb, o perioadă a câștigurilor financiare.

PEȘTI

Viața socială se va afla în prim-plan pentru Pești, vor fi foarte activi și vor avea succes. Se preconizează o perioadă dedicată refacerii energiilor, odihnei. La mijlocul perioadei, pot primi o sumă de bani destul de consistentă, ca răsplată a unui serviciu.

VOCEA POPORULUI

Ziarul este înregistrat la Camera înregistrării de stat, numărul de înregistrare: 1004600040498 din 25.07.1995

Indice de abonare: 67798

Fondator:

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova

www.vocea.md
info@vocea.md

Abonamentul la ziar poate fi perfectat în orice oficiu poștal din RM sau direct în redacție.

Redactor-șef: Ilie LUPAN, tel.: 069006556

Secretar de redacție: Anatol FIȘER, tel.: 068571475

Contabil-șef: Svetlana BĂLAN, tel.: 069511960

Redactori: Natalia HADĂRCĂ, tel.: 069610372
Galina MUNTEANU, tel.: 069916236

Redactor-stilizator: Anghelina DUDULICA

Fotoreporter: Nicolae BÎNZARI

Tehnoredactor: Sergiu BALTAGA

Dezvoltator web: Alexei OVCINICOV

Colegiul redacțional:

Ilie Lupan;
Sergiu Sainciuc;
Elizaveta Iurcu;
Margareta Strestian;
Nadejda Lavric;
Angela Otean.